Davos 2018 Declaration

Conference of Ministers of Culture
20 – 22 January 2018, Davos Switzerland

2018 m. Davoso deklaracija
Kultūros ministrų konferencija, vykusi 2018 m. sausio 20-22 d. Davose (Šveicarija)

Siekiant aukštos kokybės *Baukultur* Europoje

Mes, Europos kultūros ministrai, delegacijų, pasirašiusių Europos kultūros konvenciją, vadovai ir šalių, turinčių Europos Tarybos stebėtojo statusą, atstovai, taip pat UNESCO, ICCROM, Europos Tarybos, Europos Komisijos, Europos architektų tarybos, Europos erdvių planuotojų tarybos, ICOMOS International ir Europa Nostra atstovai, susitikę Davose (Šveicarijoje) Europos kultūros paveldo 2018 metų sausio 20–22 d., Šveicarijos federacinės tarybos nario ir Federalinio vidaus reikalų departamento vadovo pono Alain Berset kvietimu, Pasaulio ekonomikos forumo metinio susitikimo išvakarėse,

atsižvelgdami į dabartinius iššūkius, įskaitant ilgalaikį ekonominės ir finansinės krizės poveikį, ketvirtąją pramoninę revoliuciją, greitėjančią urbanizaciją, periferinių rajonų mažėjimą, migraciją ir socialinius pokyčius, padidėjusią nelygybę, klimato pokyčius ir žalą aplinkai bei jų didžiulį poveikį mūsų gyvenamajai aplinkai;

žinodami apie svarbius veiksmus, kurių ėmėsi tarptautinė bendruomenė, kurdama labiau įtraukų ir tvarų pasaulį, ir apie skubų poreikį stiprinti šias pastangas bei sukurti naujus metodus, siekiant saugoti ir paremti Europos užstatytos aplinkos kultūrines vertybes;

pripažindami esminę aukštos kokybės užstatytos aplinkos įtaką harmoningos visuomenės, kuriai būdinga aukšta gyvenimo kokybė, kultūrinis įvairiapusiškumas, individuali ir kolektyvinė gerovė, socialinis teisingumas ir susitelkimas bei ekonominis veiksmingumas, kūrimui;

žinodami apie kokybės sumažėjimo tendencijas tiek užstatytos aplinkos, tiek atviro kraštovaizdžio srityse visoje Europoje, pasireiškiančias per statybų ir projektavimo vertybių sumenkinimą, įskaitant nepakankamą rūpinimąsi tvarumu, krašto regioninės tapatybės ir tradicijų praradimą bei beveidžių miestų augimą;

žinodami, kad dabar pats laikas imtis veiksmų, užtikrinsiančių, jog esama ir būsima socialinė, ekonominė, aplinkos ir klimato raida ir kryptys, toliau nemažintų užstatytos aplinkos kokybės ir būtų išnaudotos kaip galimybės tobulėti, ir tai, kad 2018-aisiais – Europos kultūros paveldo metais, kuriais numatytas tikslas pripažinti užstatytos aplinkos istorinę reikšmę, yra tinkamas laikas imtis šių veiksmų;

pabrėždami, kad, nepriklausomai nuo kilmės, kiekvienas asmuo turi teisę patirti, dalintis ir priklausyti kultūrinei aplinkai, kad mūsų gyvenimo kartu ir visuomenės vystymosi būdai yra

iš esmės kultūriniai, tad gyvenamosios aplinkos formavimas pirmiausiai yra kultūrinis veiksmas;

I. Pareiškiame:

Pagrindinis kultūros vaidmuo užstatytoje aplinkoje

1. Kultūra turi atsidurti vystymo politikos centre ir turi būti pabrėžtas jos indėlis į bendro gėrio siekimą. Kultūra modeliuoja mūsų tapatybę ir apibrėžia mūsų palikimą. Be kultūros, raida negali būti nei demokratiška, nei taiki ar nuosekli. Dėl kultūros galima vykdyti ekonominius, socialinius ir aplinkos pokyčius.
2. Politikoje reikia pabrėžti į žmones orientuotų, nuoseklių vystymo bet kurioje srityje ir bet kokiu laipsniu metodų poreikį, dėmesį sutelkiant ne tik į miestus ir miestų apylinkes, bet ir į periferines bei kaimo vietoves, taip sustiprinant tarptautinės bendruomenės formuojamo europietiško kraštovaizdžio ir kultūrinio paveldo reikšmę bei nepakeičiamumą.
3. Skubiai reikia suformuoti į kultūrą orientuotą ir holistinį požiūrį į įvairius užstatytos aplinkos aspektus ir humanistinį požiūrį į tai, kaip mes kolektyviai kuriame vietas, kuriose gyvename, ir į mūsų paliekamą palikimą.

Baukultur koncepcija

4. *Baukultur* apima visas žmogaus vykdomas veiklas užstatytoje aplinkoje. Visą užstatytą aplinką, įskaitant kiekvieną sukurtą ir pastatytą objektą, įterptą į natūralią aplinką ar susijusį su ja, reikia suvokti kaip visumą. *Baukultur* apima esamus pastatus, įskaitant paminklus ir kitus kultūrinio paveldo elementus, bei šiuolaikinių pastatų, infrastruktūros, viešųjų erdvių ir kraštovaizdžio projektavimą ir statybas.
5. Be architektūrinio, struktūrinio ir kraštovaizdžio projektavimo ir jo įgyvendinimo, *Baukultur* pasireiškia ir statybų projektų, infrastruktūros, miestų, kaimų ir atviro kraštovaizdžio planavimo proceso metu.
6. *Baukultur* siejama tiek su detaliais statybų metodais, tiek su didelio masto transformacijomis ir plėtra. Ji apima tradicinius ir vietinius statybų įgūdžius ir naujoviškus metodus.

Mūsų aukštos kokybės *Baukultur* vizija

7. Skubiai reikalingas naujas ir pritaikytas požiūris į užstatytos aplinkos formavimą, kuris būtų stipriai susietas su kultūra, kurtų socialinę sanglaudą, užtikrintų aplinkosauginį

tvarumą ir prisidėtų prie visuomenės sveikatos ir gerovės – tai yra aukštos kokybės *Baukultur*.

8. Aukštos kokybės *Baukultur* atitinka ne tik funkcinius, techninius ir ekonominius reikalavimus, bet ir gyventojų bei naudotojų socialinius ir psichologinius poreikius, taip prisidėdama prie jų gerovės kūrimo. Užstatytos aplinkos projektavimas, ryšiai tarp objektų ir jais užstatytos bei natūralios aplinkos, erdvinis darnumas, mastelis, materialumas – tai veiksniai, kurie turi tiesioginę įtaką žmonių gerovei ir apibūdina jų gyvenamosios erdvės kokybę. Todėl aukštos kokybės *Baukultur* pasireiškia visoms statybos ir kraštovaizdžio kūrimo veikloms pritaikant apgalvotus, gerai apsvarstytus projektus, užtikrinant, kad kultūrinės vertybės būtų centre.

9. Kultūros paveldas – esminis išeities taškas ir svarbi aukštos kokybės *Baukultur* sudėtinė dalis. Norint ateityje plėtoti aukštos kokybės užstatytą aplinką, būtina saugoti ir prižiūrėti kultūros paveldą.

Aukštos kokybės *Baukultur* nauda visuomenei

10. Aukštos kokybės *Baukultur* padeda gerinti Europos gyventojų gyvenimo kokybę. Ji skatina įtraukią, darnią visuomenę, kovoja su diskriminacija ir radikalumu bei skleidžia bendras demokratines vertybes. Ji leidžia Europos gyventojams susitapatinti su jų gyvenamąja erdve, taip skatindama integraciją ir daugiakultūres bendruomenes. Tai taikoma ne tik miestų centrams ir istorinėms vietoms, bet ir kiekvienam Europos gyvenamosios aplinkos aspektui, ypač periferiniams rajonams, besiplečiančioms miestų vietovėms, pramoninėms zonoms, infrastruktūrai, kaimams ir kaimo vietovėms.
11. Aukštos kokybės *Baukultur* skatina sudaryti gyvybingas kaimynystes, sukuriant užstatytą aplinką, kuri yra mūsų laikų kultūrinė išraiška. Ji prideda vertės esamai užstatytai aplinkai ir įtraukia kultūros paveldo išsaugojimą į šiuolaikinius planavimo ir statybų procesus. Ji sukuria tvarias gyvenimo sąlygas ir sustiprina socialinį atsparumą, sukuriant įperkamus, įvairaus panaudojimo, prieinamus ir tinkamus būstus su reikalingais patogumais.
12. Aukštos kokybės *Baukultur* saugo aplinką. Ji palaiko tvarų žemės naudojimą, sumažina miestų plėtimąsi ir skatina sveikatą bei biologinę įvairovę.
13. Aukštos kokybės *Baukultur* prideda ekonominės vertės, sukurdama geresnės kokybės ir patvaresnius daiktus bei palankias sąlygas ekonominiam bendruomenės produktyvumui. Per indėlį į gyventojų gerovę skatinamas stabilumas ir klestėjimas. Ištekliai naudojami tvariai, taip užtikrinant, kad ateities kartos irgi galės gauti naudos iš teigiamos ekonominės raidos.

Link aukštos kokybės *Baukultur*

14. Aukštos kokybės *Baukultur* apima kultūrinių, socialinių, ekonominių, aplinkos ir techninių statybų, planavimo ir projektavimo aspektų subalansavimą dėl viešo intereso ir bendros gerovės.

15. Aukštos kokybės *Baukultur* principai turi būti atitinkamų teisinių standartų dalis. Pagrindinis tikslas – siekti aukštos kokybės visai užstatytai aplinkai – turi tapti privalomas bet kokį poveikį erdvei keliančioms veikloms. Aukštos kokybės reikalavimai turi tapti tokie pat svarbūs kaip ekonominiai ir techniniai interesai. Standartai ir normos neturi kliudyti siekti aukštos kokybės.
16. Aukštos kokybės *Baukultur* gali atsirasti tik tarpdisciplininio diskurso metu, politikos formuotojams ir kompetentingoms institucijoms bendradarbiaujant daugelyje lygmenų ir sektorių, kad būtų tinkamai pasirūpinta žmonių kultūriniais ir socialiniais poreikiais. Kadangi jie apima kūrybinius, funkcinius ir socialinius aspektus, atitinkamuose procesuose lygiomis teisėmis turi dalyvauti visų sričių profesionalai. Tai ypač taikytina planavimui ir statyboms. Siekiant aukštos kokybės *Baukultur* sėkmės, reikalingas pilietinės ir įsitraukusios visuomenės dalyvavimas procese.
17. Aukštos kokybės *Baukultur* reikalauja pastangų švietimo srityje, kad europiečiai, ypač jaunimas, išmoktų vertinti *Baukultur* ir projektavimo kokybę. Visi susiję asmenys, ypač privatus sektorius, atsako už kokybišką užstatytą aplinką, perduodamą kaip palikimas ateities kartoms.

Pabrėždami, kad *Baukultur* yra bendras gėris ir atsakomybė, kurią dalinasi vyriausybės, organizacijos ir privatus sektorius, ir kad reikia skubiai įsisąmoninti probleminius kultūrinius, aplinkos, ekonominius ir socialinius klausimus, mes, Europos ministrai,

II. įsipareigojame:

18. Propaguoti aukštos kokybės *Baukultur* idėjas ir principus visoms suinteresuotosioms šalims, ypač jaunimui, ir visais įmanomais tinkamais būdais pabrėžti jos naudą visuomenei.
19. Kartu dirbti, įgyvendinant naujas politikas, apimančias į kultūrą orientuotą *Baukultur* koncepciją ir integruojančias aukštos kokybės *Baukultur* viziją kaip svarbų politikos tikslą.
20. Paremti kitus veiksmus ir priemones, prisidedančius prie aukštos kokybės *Baukultur* vizijos sklaidos ir įgyvendinimo.
21. Skatinti visus suinteresuotuosius asmenis, ypač privatų ir viešąjį sektorius, pripažinti aukštos kokybės *Baukultur* poveikį bendram gėriui bei pripažinti savo pareigą prie jo prisidėti, ypač kalbant apie investicijas, susijusias su *Baukultur*.
22. Skatinti kitas pasaulio šalis ir regionus įvertinti aukštos kokybės *Baukultur* vertę ir įsitraukti į procesą.
23. Ne vėliau nei po 10 metų vėl sušaukti susirinkimą, kad būtų galima įvertinti ir aptarti aukštos kokybės *Baukultur* įgyvendinimo Europoje pažangą.